

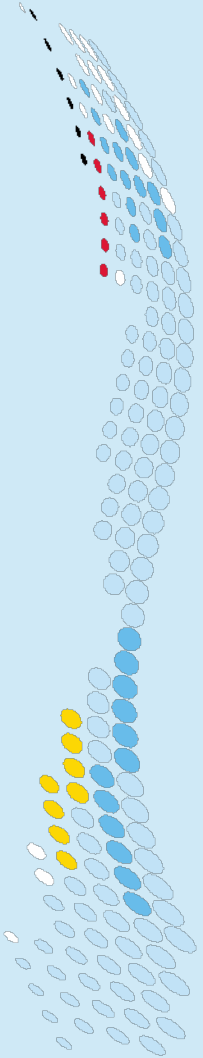
www.psshp.fi

Myoomien embolisaatio- hoito

Valmistautumis- ja kotihoito-ohje
myoomaembolisaatioon tulevalle
naiselle

www.pssh.fi

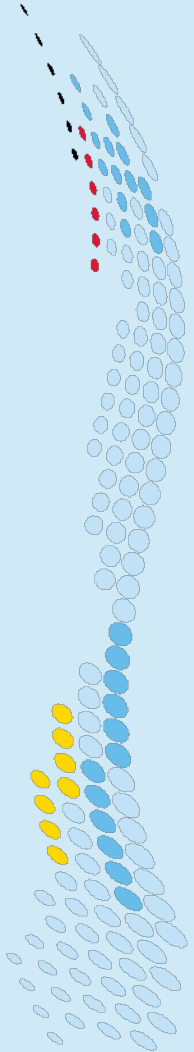
Opas toteutettu kätilötyön opinnäytetyönä

Nella Tiihonen & Tanja Toivari
Savonia ammattikorkeakoulu

Yhteistyössä Kuopion yliopistollisen sairaalan
Naistentautien osasto ja poliklinikka

Hyväksyjä: Maritta Hippeläinen

Sivun 4 kuva: Suvitie, P. ja Perheentupa, A.
www.terveyskirjasto.fi, 2013.

Valmistautumis- ja kotihoito-ohje on tarkoitettu sinulle myoomaembolisaatioon tuleva nainen.

Tämän ohjeen tarkoitus on auttaa sinua valmistautumaan myoomaembolisaatiota varten sekä antaa tietoa toimenpiteen jälkeisestä toipumisesta kotona. Ohje antaa tietoa myös toimenpiteen kulusta ja sairaalassaoloajasta.

Olette lääkärin kanssa päätyneet embolisaatioon myoomien hoidoksi. Toimenpide on suunniteltu toteutettavaksi kuuden kuukauden sisällä.

Myoomaembolisaatio on usein tehokas ja turvallinen toimenpide. Myoomaembolisaatiota suositellaan naisille, joilla on oireisia myoomia eikä enää raskaustoiveita. Yli 80 % myoomaembolisaatiolla hoidetuista naisista on tyytyväisiä toimenpiteen tuloksiin.

Sisällys

- Myoomat 6
- Valmistautuminen myoomaembolisaatioon 8
- Toimenpiteen kulku 9
- Myoomaembolisaation vaikuttavuus 10
- Kotona myoomaembolisaation jälkeen 12

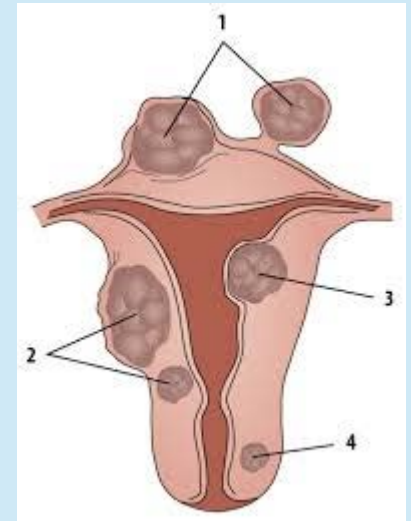

www.pssh.fi

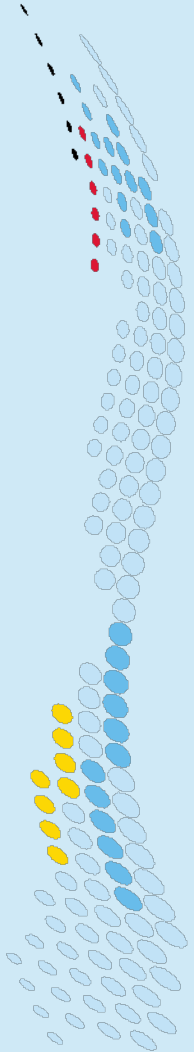
Myoomat

Myoomat ovat hyvälaatuisia kohdun lihaskasvaimia, joiden esiintyvyys lisääntyy naisen iän karttuessa. Hedelmällisessä iässä olevista naisista jopa puolelta löytyy myoomia. Naisella voi olla kohdussaan useita myoomia ja niiden koko voi vaihdella paljon.

Myoomat voivat sijaita kohdussa kohdun ulkopinnan eli seroosin alla (kuvassa kohta 1), lihaskerroksen alla (kuvassa kohta 2), sisälimakalvon eli endometriumin alla (kuvassa kohta 3) tai kohdunkaulakanavassa (kuvassa kohta 4).

Kohdun myoomien luokittelu sijainnin mukaan

Myoomat ovat usein oireettomia. Ne voivat kuitenkin aiheuttaa vuotohäiriöitä. Vuotohäiriöt voivat ilmetä kuukautisten pitkittymisenä tai runsaina vuotoina, mikä voi aiheuttaa jopa anemiaa eli punasolujen vähenemistä. Myoomista voi aiheutua kiputunteuksia lantion seudulle sekä kuukautiskipuja.

Myoomien aiheuttamat paineoireet ilmenevät virtsaamisen ja ulostamisen ongelmina. Kohdun etuseinämässä kasvaessaan myoomat voivat aiheuttaa tihentynyttä virtsaamistarvetta, ponnistustyyppistä virtsankarkailua tai vaikeutta virtsata spontaanisti.

Myoomat ovat harvoin ainoa syy lapsettomuuteen ja raskaaksi tulemisen ongelmiin.

www.psshp.fi

Valmistautuminen embolisaatioon

Sinulle postitetaan kutsukirje toimenpiteeseen Naisten poliklinikalta. Kirjeen mukana saat laboratoriolähetteen sekä toimenpidepotilaan esitietokaavakkeen, joka täytetään ensisijaisesti sähköisenä osoitteessa easiointi.psshp.fi tai klikkaamalla verkkoasiointi-otsikkoa sivulla www.psshp.fi. Ota laboratoriolähete mukaasi ja käy lähimmässä laboratoriossa antamassa verinäytteen noin viikkoa ennen toimenpidettä. Hoidonsuunnittelija soittaa sinulle 1-2 viikkoa ennen toimenpidettä ja kertoo kanssasi valmistautumisohjeita.

Toimenpidettä edeltävänä iltana sinun tulee olla syömättä ja juomatta klo 24 alkaen. Toimenpideaamuna voit ottaa aamulääkkeesi pienen vesimäärän kanssa. Käy suihkussa ennen sairaalaan lähtöä. Ihokarvoja ei tarvitse poistaa.

Saavu toimenpideaamuna Kaarisairaalaan leikkaustoiminnan vastaanottoyksikköön, jossa sinua ohjataan edelleen toimenpiteeseen valmistautumisessa.

www.psshp.fi

Toimenpiteen kulku

Myoomaembolisaatio tehdään paikallispuudutuksessa.
Toimenpidelääkäri suorittaa toimenpiteen röntgenyksikössä.

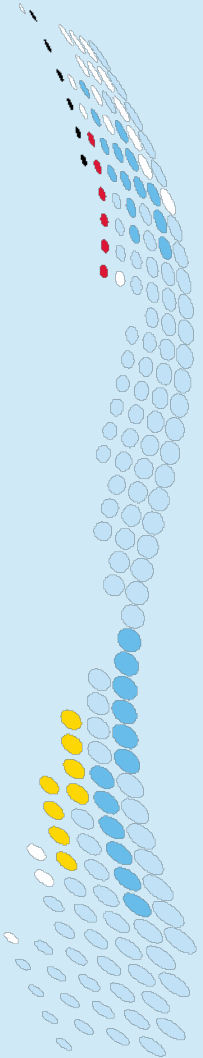
Röntgenohjauksessa toimenpidelääkäri vie ohuen katetrin
nivusvaltimon kautta kohtuvaltimeen.

Toimenpidelääkäri ruiskuttaa kohtuvaltimeen
embolisaatiomateriaalia, joka tukkii verisuonen, lopettaa myoomia
ruokkivan verenvirtauksen ja aiheuttaa alueelle hapenpuutetta.

Toimenpide suoritetaan molemmille puolille kohtuvaltimoita.

Kohtu ei vaurioidu toimenpiteessä, mutta hetkellinen hapenpuute
aiheuttaa voimakasta kipua.

Toimenpiteen jälkeen siirryt heräämään, jossa vointiasi seurataan ja
kipuasi hoidetaan.

www.psshp.fi

Myoomaembolisaation vaikuttavuus

Myoomaembolisaatiolla tukitaan myoomia ruokkivia verisuonia ja aiheutetaan iskemia eli hapenpuutetta myoomille. Näin myoomat kutistuvat ja menevät kuolioon. Kohdun runsas verisuonitus kestää tilapäisen hapenpuutteen.

Myoomien ja kohdun koko pienenee jopa puoleen ensimmäisten kuuden kuukauden kuluessa toimenpiteestä.

Kuukautisiin liittyvät vuotohäiriöt sekä kipu- ja paineoireet helpottavat jopa 80 %:lla naisista.

Neljä viidestä myoomaembolisaation läpikäyneestä naisesta ovat tyytyväisiä toimenpiteen tuloksiin!

Myoomaembolisaation vaikutuksesta hedelmällisyyteen ei ole tarpeeksi tutkittua tietoa. Myoomaembolisaation jälkeisissä raskauksissa on suurentunut riski komplikaatioihin.

Myoomaembolisaatiota ei ensisijaisesti suositella naisille, joilla on raskaustoiveita.

Toimenpiteen jälkeen voi ilmetä komplikaatioita, kuten

- nivusen hematooma eli mustelma
- pitkittynyt kipu
- verisuonten pienet vauriot
- Infektio eli tulehdus.

Myoomaembolisaatiossa on kuitenkin pienempi komplikaatoriski ja lyhyempi toipumisaika kuin kohdunpoistossa. Se on myös parempi vaihtoehto naisille, joilla on suurentunut riski leikkauksen aikaisille komplikaatioille. Kohdunpoistolla voi olla myös negatiivisempi vaikutus naisen seksuaaliterveyteen.

www.psshp.fi

Kotona myömaembolisaation jälkeen

Kotiutuminen tapahtuu yleensä toimenpiteen jälkeisenä päivänä. Toimenpiteen jälkeen sairauslomaa on yksi viikko.

Kotiin lähtiessäsi saat mukaasi reseptin kipulääkitykseen. Lääkärin määräämä antibioottikuuri tulee syödä loppuun.

Vältä raskasta nostelua ja ponnistelua kolmen vuorokauden ajan. Näin estät mahdollista verenvuotoa pistokohdasta.

Pistokohtaa suojaavan haavalapun voit poistaa vuorokauden kuluttua toimenpiteestä.

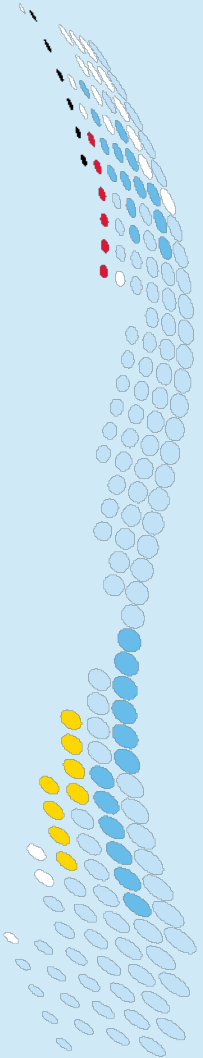

PISTOKOHTA

Nivustaipteen pistokohdassa voi olla mustelma. Se voi olla arka muutaman vuorokauden ajan. Se voi myös laskeutua alaspäin reidessä pystyasennon ja liikkumisen myötä.

Jos pistopaikkaan ilmaantuu voimakasta kipua tai turvotusta, käänny lähimmän sairaalan puoleen.

Jos pistopaikka alkaa vuotaa verta, paina vuotokohtaa voimakkaasti ja hakeudu ambulanssilla lähimpään hoitopaikkaan.

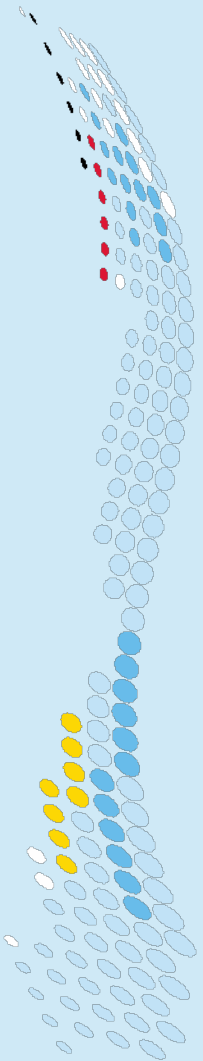
JÄLKIVUOTO JA KIVUT

1-2 viikkoa myoomaembolisaaion jälkeen voi esiintyä veristä vuotoa emättimestä. Tämä on hyvin yleistä.

Alavatsan ja nivusten mahdollista kipua voit hoitaa kipulääkityksen lisäksi kylmäpakkauksella. Kylmähoito voi myös vähentää turvotusta.

Ota yhteyttä Naisten poliklinikalle (puh. 017 - 172 712) tai päivystysaikana KYSin Naisten Akuuttikeskukseen (p.017 172361) mikäli

- jälkivuotoon tulee hajua,
- kehonlämpösi on yli 38°C,
- alavatsasi kipeytyy uudelleen
- sinulla on supistusmaisia kipuja.

www.psshp.fi

PUHTAUS

Jälkivuodon aikana tulehdusriski on lisääntynyt. Tee alapesu ja vaihda side jokaisen WC-käynnin yhteydessä. Suihkussa voit käydä vuorokauden kuluttua toimenpiteestä. Vältä uimista ja sukupuoliyhdyntää jälkivuodon ajan.

JÄLKITARKASTUS

Jälkitarkastus on kuuden kuukauden kuluttua Naisten poliklinikalla. Saatte kutsun jälkitarkastukseen postitse.

www.psshp.fi

HYVÄÄ TOIPUMISAIKAA!

Lisätietoja saat tarvittaessa puhelimitse
Naisten poliklinikka 3304 Kaarisairaala 2
1 kerros, H- käytävä
(puh. 017- 172 712) ma-pe klo: 8-11